

مروری بر حقوق اخلاقی مالکیت فکری و مبانی اعتبار آن

محمود حکمت‌نیا*

چکیده

بخش مهمی از حقوق مترتب بر امور فکری، به خصوص در حوزه مالکیت ادبی و هنری، حقوق معنوی اخلاقی است. این حقوق ارزش اقتصادی مستقیم ندارد و مرتبط با شخصیت پدید آورنده است. پیرامون موارد این حقوق و مبانی اعتبار آن اختلاف نظر وجود دارد. در این نوشتار، ضمن مرور بر موارد حقوق معنوی، از قبیل حق افشای اثر، حق نام و عنوان، حق تمامیت اثر، حق عدول و حق استرداد، کوشش می‌شود مبانی اعتبار حقوق معنوی مالکیت فکری بررسی شود و گستره حقوق اخلاقی هر مبنا تحلیل گردد.

واژگان کلیدی: مالکیت فکری، حقوق اخلاقی و معنوی، مبانی.

مقدمه

« » « »

* استادیار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

(: : .) .

(:) .

(Palmer, 1990 : 844) .

۴۴

فقه حقوق

بخش اول: موارد حقوق اخلاقی مالکیت فکری

۱. حق افشای اثر (Divuligation Right)

« »

(J.A.L. Sterling, 2003 : 340) .

٤٥

فدوتق

(: : .) .

:

:

« »

(:).

۲. حق حرمت نام و عنوان پدید آورنده (Paternity Right, Identification, Attribution Right)

() .

:

۴۷

فهرست

(:) .

() .

۳. حق تمامیت اثر (Integrity Right)

(:) .

Right against «

»

Derogatory Treatment

٤٨

فقد حقوق

(J. A. L. Sterling: 342) .

() .

٤٩

فدوتق

() .

٤. حق عدول (Retraction Right)

٥٠

فقد حقوق

() .

—

۵. حق دسترس به اثر

« »

(:).

بخش دوم: مبانی اعتبار حقوق اخلاقی

۵۲

فقه حقوق

۱. مبانی شخصیت

« »

« » « »

:

)

(

()

(:)

« »

« » « »

»

(:) «.

« »

۵۳

فہموق

« »

فقه حقوق ٢. عناوين اخلاقي

« » « »

(Privacy) « » (Defamation) « » (Unfair Competition) « »

» :

(A. Garner, 1379 : 644) .

« »

« »

« »

«.

»:

(:)

۵۵

فہموق

(Cornesh, 1996 : 372) .

« »

»

«

(:) .

:

(:) .

« »

« »

« » « » :

« »

(:) .

« »

« »

۵۶

فقد حقوق

« »

« »

»

«

« »

« »

« »

« »

« » « »

۵۷

فد حقوق

»

«

« ... »

۳. اثبات حقوق اخلاقی از طریق تحلیل موضوع

:

(Ulmer) —

(:) .

(Picard)

« » « »

(:)

(Hegel)

(:) .

« »

» .

[]

()«.

۵۹

فہموق

« »

(: : .).

(Kohler)

(: : .) .

(See: Cotter, 1996 :5) .

٤٠

فقه حقوق

٦١

فدوتوق

نتیجہ

()

۶۲

فہرست

—

منابع

۱. فارسی و عربی

حقوق آفرینشهای فکری با تأکید بر حقوق آفرینشهای ادبی و هنری

مفهوم حق مولف و حدود حمایته جنائياً لطبعة

» فصلنامه حکومت اسلامی

الوسیط فی شرح القانون المدنی

المعاملات الما المعاصر فی الفقه الاسلامی

»

» نشریه حقوق و علوم سیاسی

فلسفه حقوق

عناصر فلسفه حق

۲. انگلیسی

1. Palmer, Tom G, " Are patents and copyrights morally justified?" Hurvard Journal law and public policy, 13, No 3, Summer 1990.

2. Sterling, J. A. L. **world copyright law**, second Edition, London, sweet & maxwell, 2003.
3. Cornesh, W. R. **Intellectual property**, Third Edition, London, sweet & Maxwell, London, 1996.
4. Cotter, Tomas F. "pragmatism and the Driot Moral", **North Carolina law Review**, 1997.
5. Garner, Bryan A. **Black's law Dictionary**,